Eerste studenten binnenkort van start bij DSV|verzorgd leven

Geplaatst op 10 september 2018



Het huidige zorgonderwijs sluit onvoldoende aan bij de beroepspraktijk, vindt Gerard Herbrink (directeur-bestuurder bij DSV|verzorgd leven). Hij heeft het project 'Radicale Vernieuwing – Waarde-vol Onderwijs' (RV-WO) dan ook omarmd. "Ik ben blij dat we studenten nu kunnen gaan opleiden op een manier die beter past bij wat bewoners écht nodig hebben."

Wat is er eigenlijk mis met het reguliere onderwijs?

"Om het zwart-wit te stellen: wat we op de werkvloer nodig hebben, levert het onderwijs maar ten dele. Zeker, studenten krijgen de nodige inhoudelijke deskundigheid mee. En met hun verpleegkundige vaardigheden is weinig mis. Alleen: de focus in de opleiding ligt vooral op het medische model. Studenten worden opgeleid om 'mensen te redden'. Dat sluit niet aan bij onze doelgroep. Onze bewoners hebben vaak dementie en/of lichamelijke klachten, zijn gemiddeld 86 jaar oud, hebben een zorgzwaartepakket 5 of 7 en verkeren in hun laatste levensfase. Deze bewoners kun je niet meer 'beter maken'.

Het is veel belangrijker dat je ervoor zorgt dat deze mensen comfortabel zijn, dat ze zich prettig voelen. Dat doe je, door aan te sluiten bij hun waarden, bij wat zij belangrijk vinden. Je moet gastvrijheid uitstralen, rust creëren, afstemmen op hun behoeften. Dit soort agogische vaardigheden blijft in de huidige opleidingen zwaar onderbelicht. Daarom hebben we besloten om mee te doen met het project RV-WO."

Hoe is DSV|verzorgd leven betrokken geraakt bij dit onderwijsvernieuwingsproject?



“Via Lia de Jongh, bestuurder bij zorgorganisatie Topaz. Wij hadden al regelmatig contact, omdat Topaz en DSV beide deel uitmaken van de beweging Radicale Vernieuwing Verpleeghuiszorg, van regels naar relaties. We streven er met deze beweging naar de zorg zó te organiseren, dat deze van waarde is voor zorgvragers, hun naasten en zorgverleners. Topaz heeft hierin een voortrekkersrol; wij nemen over wat werkt.
Echter: als je de verpleeghuiszorg vernieuwt, moet je ook het onderwijs vernieuwen. Dat is precies wat het project RV-WO beoogt. Toen Lia mij erover vertelde, was mijn belangstelling dan ook direct gewekt.”

DSV had reeds ervaring met ‘scholing buiten de gebaande paden’, toch?

“Zeker! We hebben ook een groep statushouders opgeleid. Deze groep kon niet makkelijk instromen in het reguliere zorgonderwijs, onder meer omdat de kandidaten de Nederlandse taal nog niet voldoende beheersten. In 2015 begonnen we met de planontwikkeling. Samen met Bureau Stoc hebben we een speciaal opleidingsprogramma opgezet. Het eerste jaar, 2016, stond grotendeels in het teken van taal en inburgering. In het tweede jaar, 2017, begonnen we met het beroepsvormend onderwijs. Hiertoe zijn bestaande opleidingsprogramma’s omgebouwd. Deze aanpak heeft goed gewerkt; in oktober 2018 zal de eerste groep het diploma Verzorgende IG behalen en bij ons in dienst treden. Deze medewerkers voldoen ook gewoon aan alle kwalificatie-eisen. Op een andere manier opleiden kan dus prima, hebben we ervaren. Dat maakte de drempel om mee te doen met RV-WO minder hoog. En misschien dat een nieuwe groep statushouders straks wel kan meedraaien in dit nieuwe project.”

Hoe zag het voorbereidingstraject van het project RV-WO eruit?



“We hebben stevig ingezet op het creëren van draagvlak bij belangrijke partners, zoals het ministerie van VWS, het zorgkantoor, mbo- en hbo-scholen. Het ministerie was gelukkig heel enthousiast en zegde een financiële bijdrage toe. Cruciaal, want we hebben natuurlijk ook geld nodig om het project goed te kunnen neerzetten.

Binnen de eigen organisatie hebben we de plannen gepresenteerd in een bijeenkomst voor alle teamleiders en een aantal medewerkers. Iedereen was direct laaiend enthousiast. Het besef dat de huidige manier van opleiden niet voldoet, leeft breed. En de bereidheid om te veranderen is groot.

Daarnaast is er veel overleg geweest met de twee andere zorgorganisaties die in onze regio participeren in het project RV-WO: Topaz en ActiVite. Die samenwerking verloopt heel goed. Bestuurlijk gezien hebben we dezelfde visie. Essentieel, omdat we samen het inhoudelijke programma van RV-WO verder willen

vormgeven."

In september begint de eerste groep van twaalf studenten bij DSV?

"Klopt. Via verschillende kanalen – regionale kranten, Facebook, LinkedIn, bijeenkomsten – hebben we laten weten dat we op zoek waren naar mensen die radicaal anders opgeleid willen worden. Die oproep vond veel weerklank; er meldden zich meer dan twintig gegadigden. Ook een aantal eigen medewerkers van DSV heeft aangegeven te willen meedoen aan het scholingstraject. Het gaat om mensen die graag een stap willen maken, bijvoorbeeld van niveau 2 naar 3 of van 4 naar 5.

Het project start als pilot, dus konden we niet alle belangstellenden meteen plaatsen. We overwegen om in februari 2019 met een nieuwe groep te starten."

Wat is de achtergrond van de studenten?

"De meeste belangstellenden zijn tussen de 45-60 jaar. Sommigen hebben een loopbaan elders achter de rug, bijvoorbeeld in het bankwezen of de supermarktbranche. Zij geven aan dat ze op zoek zijn naar werk, waarin ze meer voor een ander kunnen betekenen. Enkele kandidaten hadden zich al georiënteerd bij de reguliere zorgopleidingen, maar waren ontmoedigd geraakt door het lange opleidingstraject. Immers: het reguliere onderwijs leidt verticaal op. Je begint bij niveau 1 en klimt dan langzaam op naar 6.

Wij leiden horizontaal op. Studenten van verschillende niveaus volgen diverse gezamenlijke programmaonderdelen en bespreken samen casuïstiek. Zo doen ze kennis op en leren ze elkaars deskundigheden goed kennen. De onderlinge samenwerking zal daardoor meer gaan draaien om de inhoud en minder om hiërarchie."

Wie gaan het onderwijs verzorgen?

"We vinden het belangrijk dat het onderwijs grotendeels in de instelling plaatsvindt. Dit betekent dat onze eigen mensen met een onderwijsbevoegdheid lessen gaan geven. Daarnaast willen we docenten van scholen waarmee we gaan samenwerken vragen om hun onderwijs – deels – bij ons in huis te verzorgen. Door deze "inservice-achtige" manier van opleiden, bereik je in mijn ogen een optimale kruisbestuiving van theorie en praktijk. De docent die jou 's morgens de theorie uitlegt, ziet bij wijze van spreken 's middags hoe je die toepast en kan direct feedback geven.

Natuurlijk hebben ook de werkbegeleiders een voorname rol bij de begeleiding op de werkvloer. Alle werkbegeleiders van de drie pilotafdelingen worden extra geschoold de komende tijd. Dat gebeurt onder flinke tijdsdruk. Dat is niet erg, want we willen nu echt vaart maken met de veranderingen."

Wat betekent het voor de regio dat jullie het zorgonderwijs radicaal vernieuwen?

"We merken dat andere zorgorganisaties het project met belangstelling volgen. Als het een succes wordt – wat ik wel denk en verwacht – hoop ik dat in de toekomst meer organisaties aanhaken. Als het aan mij ligt,

gaat straks iedereen op deze manier opleiden. Met diverse onderwijsinstellingen zijn we nog in gesprek. Het ziet ernaar uit dat in elk geval een mbo-school gaat meedraaien in het project."

Wat is er nodig om deze praktijkleerroute in optima forma te kunnen neerzetten?

"Vooral dat je erin gelooft! Laat medewerkers zien en horen dat je gaat veranderen, omdat je écht de zorgkwaliteit wil verbeteren. Dan krijg je ze zeker mee. Natuurlijk moet daarnaast de infrastructuur op orde zijn: er dienen goede praktijkdocenten beschikbaar te zijn, werkbegeleiders, les- en praktijklokalen. Maar het begint ermee dat je echt moet willen vernieuwen."

Wat moet het project RV-WO uiteindelijk opleveren voor DSV|verzorgd leven?

"Over drie jaar, als het project is afgerond, is het resultaat dat onze medewerkers volledig in staat zijn om bewoners te bieden wat ze echt nodig hebben, wat ertoe doet. Ze zorgen ervoor dat bewoners en hun naasten comfort ervaren en kunnen genieten van het weinige wat nog mogelijk is. Ook zijn medewerkers over drie jaar beter voorbereid op het begeleiden van dierbaren van bewoners, onder meer door regelmatig met hen in gesprek te gaan. En verder ervaren ze dat zij zelf meer plezier hebben in hun werk. Dat zijn toch mooie opbrengsten, nietwaar?"

Foto Gerard Herbrink: DSV|verzorgd leven.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: Samenwerken vanuit een gedeelde visie, Vernieuwing onderwijs, Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®, Ken je collega's!

Trefwoorden: Bestuurders, DSV Verzorgd Leven, Onderwijs, Van regels naar relaties, Waarde-vol onderwijs Leiden